

det Indtryk, at diſſe Perſoner, ſom egentlig henhøre til Lyendeklaſſen, baade med Henſyn til deres Lænkæevne og med Henſyn til moralſk Danneſe ſtaa lige ſaa høit ſom, om ikke høiere end det ærede Medlem for Hiſted Amts 2den Valgkreds (Sagd). Det Skudsmaal. . . .

Formanden: Det var viſt ikke det ærede Medlems Mening at anſtille en perſonlig Sammenligning. Det vilde ikke være rigtigt. Jeg antager, at det ærede Medlems Mening var, at de Paagjældende ſtode høiere, end det ærede Medlem for Hiſted Amts 2den Valgkreds (Sagd) mente, og i ſaa Fald vil der fra min Side Intet være at indvende derimod.

J. Madſen: Ja, jeg ſkal ikke ſige Mere i den Retning. Naar det ærede Medlem ſaa ſtærkt paastod, at Landboforeningerne maa anſes for en virkelig Repræſentation for Landbefolkningen, og derfor beraabte ſig ſtærkt paa diſſe Andragender fra Landboforeningerne, vil jeg dertil ſige, at jeg ſer, at der oſſaa er kommet et Andragende fra Landboforeningen i den Kreds, hvor jeg er valgt, men jeg kan forſikre, at jeg i det Høieſte har hørt Klage fra to Mænd i hele Kredſen, og i den Kommune, hvori jeg bor, har jeg aldrig hørt en eneſte Klage i den Retning, der er omtalt i dette Andragende. Jeg tror derfor, at jeg maa neblægge en beſtemt Proteſt imod, at det, der er udtalt i dette Andragende fra Landboforeningen for Hjem-Ginding Herred, kan betragtes ſom udtalt af en Repræſentation for denne Kreds; thi ſaa maatte jeg formodentlig oſſaa have hørt Noget om diſſe Forhold, ſom det ærede Medlem for Hiſted Amts 2den Valgkreds ſaa ſtærkt har fremhævet. I Et er jeg enig med det ærede Medlem, nemlig i hans Skildring af den Tilſtand, ſom har været tilſtede for mange Aar tilbage, da Husbond og Lyende omgikkes hinanden, ſom om de hørte til een Familie. Men naar det ærede Medlem tror, at denne Tilſtand er ſaa forfærdelig forandret, maa jeg ſige, at paa mange Steder, hvor jeg kender Lyendeforholdet, er Forholdet ſlet ikke forandret, men er endnu lige ſaa varmt og inderligt, ſom det var for mange Aar tilbage. Og naar det ærede Medlem ſaa ſtærkt fremhævede, at man behandlede det gode Lyende og Snavſet lige godt, ſaa vil jeg ſige, at dette maaffe ikke er ſaa gal en Fremgangsmaade. Det vil ſige, naar Snavſet ikke fortjener en anden Behandling end det gode Lyende, hør de virkelig behandles ens. Dert tror jeg, at ærede Medlemmer ville være ganſte enige med mig, og det ærede Medlem gav jo ſelv en Skildring i ſaa Henſeende, idet han ſagde, at et Lyende kunde gaa ud af Lugthuset og let ſaae en Tjenefte og blive behandlet meget godt. Dette kan det imidlertid ikke blive, medmindre det ſtikker ſig godt og opſøver ſig ligeſaa godt ſom det gode Lyende, men ſaa vilde det

være en Uretfærdighed fra Husbondens Side, om Lyendet, fordi det engang har begaaet en Feil, ſkulde henregnes til Snavſet og, naar det ſtikker ſig godt, ikke ſkulde have lige ſaa god Behandling ſom det gode Lyende. Det ærede Medlem paaberaabte ſig ſtærkt Erfaringen, men den Erfaring, ſom han fremdrog, er en Erfaring fra forrige Tider, hvorimod jeg beſtemt vil paaftaa, at den Erfaring, han ſkildrede fra Nutiden, er aldeles urigtig; den holder ſlet ikke ſtik over hele Landet. Jeg vil imidlertid indrømme, at for Husbondens Bedkommende er der viſtnok foregaaet ikke ubetydelige Forandringer, mod hvad der var Tilfældet for 20 Aar ſiden; thi der gives nu paa Landet ſaa mange Steder en ſaadan Tilſtand, at Husbonden maaffe meſt kender ſit Lyende fra dets Skudsmaalsbog fra Fortiden, hvis Afſkaffelse det ærede Medlem beklager ſaa ſtærkt, og ſom han mente, at vi bør indføre igjen. Dette tror jeg ſlet ikke, at vi ſkulle beklage os over; thi jeg mener, at mangen Husbond mere har kændt ſit Lyende fra Skudsmaalet, end han kændte det — det vil ſige den moralſke Side hos det — fra en virkelig daglig Omgang med det. Det er den ſtore Ulykke nu for TjenefteLyendet, at mange Husbond, endogſaa ſmaa Landeiendomsbeſiddere, indrette en ſærlig Folkeſtue for deres Lyende, og en ſærlig Indgangsdyr til den, og at de holde ſig ſelv afſondrede fra det, og ſaafnart Arbejdet i Marken er forbi, naar Lyendet kommer ind om Aftenen eller til andre Tider, f. Ex. naar der ſkal ſpises, ſidde Husbond og Lyendet fuldstændig afſondrede fra hinanden, hvilket maaffe ikke har en gavnlig Indflydelse paa Lyendet, hvorimod det Mødſatte, ſom er Tilfældet paa mange Steder, at de opholde ſig i een Stue og gaa til et fælles Bord, kan bevirke, at man der kan træffe det ſamme gode Forhold, ſom har været tilſtede for 20 Aar ſiden. Det kan meget godt findes endnu, men jeg vil indrømme, at et ſaabant Forhold ikke kan være tilſtede, hvor der er mange Tjeneftefolk, f. Ex. paa Herregaarde og i Aktieſelskaber og ved andre ſtorartede Foretagender, ſom Fabriker o. deſl. Men ſelv om der paa diſſe Steder ſkulde være et mindre godt Forhold mellem Husbond og Lyende, vil man ikke kunne ſige, at Lyendeloven i det Hele er Skyld i, at Forholdet nu er ſaa ſlet, ſom det ærede Medlem ſkildrede det. Jeg vil, ſom ſagt, neblægge en Proteſt imod, førſt at man ſkulde tro, at Lyendet fra den Egn, hvor det ærede Medlem er, ſkulde være ſaa ſlet, ſom han ſynes tilbøielig til at ſkildre det, og dernæſt imod, at Forholdene ſkulle være ſaa forandrede over Landet i Almindelighed, ſom han har udtalt. Det er ſlet ikke Tilfældet, og ærede Medlemmer ville viſtnok give flere Bidrag til at bekræfte, at det forholder ſig, ſom jeg har ſagt.

Nimeſtaad: Det er kun nogle ſaa Ord, jeg ſkal tillade mig at udtale, navnlig paa Ud-